

**POSLOVANJE UG „Kvantum” BIJELJINA
Udruga za zaštitu diskografskih izdanja
za razdoblje 2005 – 2010. godine**

I. Pravni temelj

Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (*pravni prethodnik Instituta za intelektualno vlasništvo BiH*) Rješenjem broj IP-5333/05-04VL od 10.10.2005. godine izdao je UG „Kvantum” - Udruzi za zaštitu diskografskih izdanja Bijeljina, odobrenje za obavljanje djelatnosti ostvarivanja prava proizvođača fonograma (u daljnjem tekstu: Udruga).

Udruga je upisana u Registar udruga u Ministarstvu pravde BiH 12.4.2005. godine. Prema Statutu, ciljevi, odnosno djelatnost Udruge su:

- *zaštita članova od neovlaštenoga umnožavanja materijala (fonograma i nosača zvuka),*
- *zaštita diskografskih izdanja od neovlaštenoga emitiranja od javnih emitera, međusobna suradnja i razmjena iskustava članova iz okvira područja kojima se bave,*
- *povezivanje članova i razmjena iskustava sa inozemnim diskografskim kućama,*
- *vršenje utjecaja na državne institucije glede donošenja pravnih akata koji reguliraju zaštitu diskografskih izdanja,*
- *zaštita proizvođača fonograma,*
- *ubiranje naknada za uporabu fonograma od javnih emitera za potrebe Udruge i druge djelatnosti sukladne Statutu i aktima Udruge.*

Ovlaštene osobe za Udrugu su: Siniša Kajmaković, predsjednik Udruge, Suad Jukić, predsjednik Upravnoga odbora, i Marko Zelić, dopredsjednik Upravnoga odbora.

II. Statut i organizacijska pitanja

Prema Statutu, Udruga je nevladina neprofitna organizacija i djeluje na cijelome teritoriju BiH. Članovi Udruge su fizičke i pravne osobe u BiH koje se bave izdavanjem diskografskih izdanja, kao i osobe koje su izravno povezane sa diskografskim izdavaštvom a koje prihvaćaju ciljeve i aktivnosti Udruge.

Tijela Udruge su: Skupština i Upravni odbor.

Skupština je najviše tijelo Udruge i nju sačinjavaju svi članovi. Skupština je ovlaštena donositi Statut, usvajati financijski plan, odnosno financijsko izvješće za svaku godinu, usvajati plan i program rada, te završni račun Udruge, usvajati izvješće o radu Udruge, kao i druga izvješća koja pripremi Upravni odbor, odlučivati o udruživanju u saveze, pripajanju, razdvajanju, transformaciji, raspuštanju i prestanku rada i drugim statusnim promjenama Udruge, birati i opozivati članove Upravnoga i Nadzornoga odbora i predsjednika Skupštine i odlučivati o svim drugim pitanjima koja nisu u mjerodavnosti drugoga tijela.

Upravni odbor djeluje kolektivno kao izvršno tijelo sa zadaćom da koordinira i organizira izvršenje dogovorenoga programa rada i odlukâ Skupštine.

III. Stjecanje i raspolaganje imovinom Udruge

Imovinu Udruge čine: članarine, dragovoljni prilozi i darovi javnih institucija, fizičkih i pravnih osoba u gotovini, uslugama ili imovini bilo koje vrste, državne subvencije i ugovori sa javnim institucijama, fizičkim i pravnim osobama, domaćim i stranim, prihod od honorara i sličnih izvora pasivnoga prihoda i svi drugi prihodi stečeni sukladno zakonu.

Sredstva ostvarena na jedan od navedenih načina Udruge raspoređuje i troši na temelju usvojenoga financijskoga plana. Konačna raspodjela vrši se na temelju završnoga računa. Upravni odbor vrši nadzor nad namjenskim trošenjem i raspolaganjem sredstvima Udruge.

Financijsko izvješće i izvješće o radu Udruge priprema Upravni odbor i podnosi ih Skupštini na usvajanje. Ova izvješća se podnose polugodišnje i godišnje. Skupština donosi financijsko izvješće i izvješće o radu kvalificiranom većinom.

IV. Izvješće o poslovanju za razdoblje 2005 – 2010. godine

U postupku nadzora nad radom organizacija za kolektivno ostvarivanje prava Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine uputio je poziv Udruzi da dostavi izvješće o vođenju poslova za razdoblje 2005 – 2010. godine, te naložio da dostavi:

- naznaku prava koja ostvaruje;
- preslike ovlasti autora i udruge autorâ koji su ovlastili Udrugu za ostvarivanje njihovih prava;
- preslike ugovora sa korisnicima prema godinama;
- ukupno ostvarene prihode od korisnika iz BiH prema godinama;
- ukupno ostvarene prihode iz inozemstva na temelju ugovora o recipročnome zastupanju;
- iznose raspodijeljenih sredstava autorima i nositeljima prava prema godinama;
- iznose raspodijeljenih sredstava autorima iz inozemstva putem inozemnih kolektivnih organizacija;
- iznose sredstava za pokrivanje troškova rada Udruge prema godinama;
- plan poslovanja Udruge prema godinama;
- odluke nadležnoga tijela Udruge o usvajanju plana poslovanja prema godinama;
- financijsko izvješće koje je usvojilo nadležno tijelo Udruge prema godinama;
- revizorsko izvješće zajedno sa mišljenjem ovlaštenoga revizora o pravilnosti poslovanja Udruge i njihove usklađenosti sa zakonom, aktima Udruge i ugovorima zaključenim sa trećim osobama prema godinama;
- preslike sudbenih i upravnih odluka u kojima je Udruga bila jedna od stranaka.

Radi dobivanja cjelovite informacije o sredstvima koja su uplaćivana kolektivnim organizacijama, Institut je od dijela korisnika (28 korisnika) dobio podatke o iznosima uplaćenih naknada za uporabu autorskih i srodnih prava od kojih su tri korisnika navela da su u 2010. godini platila Udruzi „Kvantum” iznos od ukupno **3.300,00 KM**.

Izvješće o poslovanju Udruge zaprimljeno je 28.2.2011. godine. U odnosu na podatke tražene u pozivu za dostavu izvješća o poslovanju za razdoblje 2005 - 2010. godine, Udruga je dostavila samo

podatke koji se odnose na 2010. godinu. U dodatku su dostavljeni preslici ugovora sa korisnicima (18 radiostanica) i 18 ovlasti o zastupanju dobivenih od diskografskih kuća.

Imajući u vidu da nisu dostavljeni kompletni podaci od korisnika, nije bilo moguće izvršiti usporedbu sa podacima koje je dostavila Udruga, te je izvješće pripremljeno samo na bazi podataka dobivenih od Udruge.

V. Financijsko poslovanje

Prema navodima u izvješću, Udruga nije imala prihod od korisnika u razdoblju od 2006. do 2009. godine. Razlozi nisu obrazloženi. U izvještajnome razdoblju Udruga „Kvantum”, radi naplate svojih potraživanja, podnijela je tužbu protiv RTV „BN“ d.o.o. Bijeljina radi isplate duga u iznosu od 188.150,17 KM.

Imajući u vidu da se priložena nepravomoćna sudbena odluka odnosi na razdoblje od 2005. do 2009. godine, ovaj navod nije bilo moguće provjeriti, te se izražava sumnja u objektivnost i točnost dobivenih podataka.

Prihod Udruge za 2010. godinu ostvaren je temeljem odluke Upravnoga odbora Udruge o naplati paušalne tarife za radiostanice, koje su one prihvatile i zaključile ugovore sa Udrugom.

Tabela 1. Prikaz financijskoga poslovanja UG „Kvantum”

NAZIV KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE	GODINA	UKUPNA POTRAŽIVANJA	OSTVARENI PRIHOD	TROŠKOVI POSLOVANJA	%	RASPOREDE NA SREDSTVA	%	RAZLIKA (OSTVARENOG A PRIHODA NAD RASHODIMA)
UG „Kvantum” - Udruga za zaštitu diskografskih izdanja Bijeljina	2005.							
	2006.							
	2007.							
	2008.							
	2009.							
	2010.	20.500	15.800	20.500	130%	0		-4.700,00
Ukupno		15.800	20.500	130%	0		-4.700,00	

Slijedeći navedeno, ukupna potraživanja iznose **20.500,00 KM**, a prihod od korisnika iz BiH u 2010. godini iznosio je **15.800,00 KM**, te su troškovi poslovanja Udruge prikazani u iznosu od **20.500,00 KM**, od čega samo troškovi najma iznose **15.135,04 KM**. Udruga **nije vršila raspodjelu sredstava** nositeljima prava zbog, kako navode u izvješću, **veoma skromnoga prihoda** u 2010. godini i maloga broja zaključenih ugovora sa korisnicima.

U izvještajnome razdoblju Udruga **nije ostvarila prihode iz inozemstva** na temelju ugovora o reciprocnome zastupanju.

U postupku ispitivanja izvješća o poslovanju Udruge Institut je utvrdio da je on nepotpun i 12.4.2011. godine pozvao Udrugu da izvješće uredi sa relevantnim podacima koji su traženi u pozivu za dostavljanje obrazloženja o razlozima neostvarivanja prihoda u razdoblju od 2006. do 2009. godine.

Postupajući po nalogu iz poziva, Udruga je 13.5.2011. godine dostavila Institutu izvješće o izvršenoj reviziji financijskih izvješća za razdoblje 2006 - 2010. godine, ali nije dostavila ostale dokumente i obrazloženje zašto nije ostvarila prihode u razdoblju od 2006. do 2009. godine.

U izvještajnome razdoblju Udruga „Kvantum”, radi naplate svojih potraživanja, podnijela je tužbu protiv RTV „BN“ d.o.o. Bijeljina radi isplate duga u iznosu od **28.271,34 KM**. Sudbeni postupak je u tijeku.

Z a k l j u č a k

Analizom podataka dobivenih od Udruge „Kvantum” iz Bijeljine konstatirano je sljedeće:

1. Udruga nije poslovala sukladno unutarnjim aktima kojima je uređena organizacija Udruge, prije svega Statutu. Skupština Udruge se nije redovito sastajala, niti je obnovljen mandat rukovodstvu Udruge od 2007. godine.
2. Iz dostavljene dokumentacije o financijskome poslovanju u razdoblju od 2005. do 2010. godine vidljivo je da Udruga nije ostvarila prihod u razdoblju od 2006. do 2009. godine, što upućuje na zaključak da Udruga nije ostvarivala ciljeve za koje je utemeljena.
3. U 2010. godini cjelokupan prihod Udruge je utrošen za redovite troškove poslovanja Udruge bez raspodjele nositeljima prava. Imajući u vidu da je smisao kolektivnoga ostvarivanja autorskoga i srodnih prava ubiranje sredstava za račun nositelja prava i da, prema međunarodnoj praksi, troškovi organizacije ne bi smjeli prelaziti 20-30% ostvarenoga prihoda, a da ostatak treba raspodijeliti nositeljima prava, evidentno je da Udruga „Kvantum” ovakvim poslovanjem nije ostvarila ciljeve svoga postojanja.
4. Prigodom donošenja opće ocjene o poslovanju Udruge „Kvantum” treba imati u vidu da se izvještajno razdoblje odnosi na vrijeme važenja Zakona o autorskome i srodnim pravima iz 2002. godine (stari zakon), kojim je materija kolektivnoga ostvarivanja autorskih i srodnih prava bila regulirana samo u rudimentarnome vidu. Budući da se od 2010. godine primjenjuje Zakon o kolektivnome ostvarivanju autorskoga i srodnih prava, koji precizno regulira ovu materiju sukladno standardima u usporednome pravu, neophodno je konstatirati da dosadašnji način poslovanja Udruge „Kvantum” ne zadovoljava standarde glede transparentnosti i demokratičnosti rada organizacije, načina tarifiranja naknada, raspodjele prihoda i efikasnosti ostvarivanja zakonom reguliranoga cilja postojanja.

[Kraj dokumenta]